

Вимоги

до організації та проведення у 2026 році конкурсних відборів проєктів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, виконавцями яких є працівники закладів вищої освіти та наукових установ, що належать до сфери управління МОН, а також працівники наукових установ НАН України, які беруть участь у проведенні комплексних міжвідомчих досліджень та молоді вчені ЗВО та НУ, які працюють (навчаються) в ЗВО та НУ, що належать до сфери управління МОН

1. Вимоги до організації та проведення у 2026 році конкурсних відборів проєктів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, виконавцями яких є працівники закладів вищої освіти та наукових установ, що належать до сфери управління МОН, а також працівники наукових установ НАН України, які беруть участь у проведенні комплексних міжвідомчих дослідженнях, та молоді вчені закладів вищої освіти і наукових установ, що належать до сфери управління МОН (далі – Вимоги), розроблені відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору наукових, науково-технічних робіт, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 року № 739 «Про затвердження Порядку проведення конкурсного відбору наукових, науково-технічних робіт, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету», та постанови Кабінету Міністрів України від 04 березня 2026 року № 339 «Деякі питання фінансування основної діяльності державних наукових установ, наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок закладів вищої освіти».

З 01 січня 2027 року конкурсне фінансування нових наукових досліджень та наукових (науково-технічних) робіт здійснюється виключно для закладів вищої освіти та наукових установ, які за результатами державної атестації віднесені до груп А, Б та/або В (за відповідними науковими напрямками згідно з Додатком 1 до Вимог). Участь у конкурсних відборах не беруть проєкти, подані закладами вищої освіти та науковими установами, які за результатами державної атестації віднесені до групи Г, а також проєкти за науковими напрямками, за якими відповідний заклад вищої освіти або наукову установу віднесено до групи Г.

Фінансування можуть отримати лише проєкти, які отримали оцінку не нижче середнього рівня (50 і більше балів) незалежно від напрямів Конкурсу.

2. Конкурс проводиться в межах основного конкурсу проєктів та конкурсу проєктів молодих вчених, визначених Положенням.

У межах основного конкурсу проєктів проводиться конкурсний відбір за такими напрямками з окремо визначеним фінансуванням:

1) за загальними тематичними напрямками Конкурсу – проєкти фундаментальних наукових досліджень (далі — ФД), прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок (далі – ПД та НТР) (додаток 2 до Вимог). Максимальний, плановий обсяг фінансування ПД та НТР може бути збільшений на 20% від визначеного пунктом 6 даних Вимог, з урахуванням пріоритетності та більшого рівня технологічної готовності декларованого результату;

2) за загальними тематичними напрямками Конкурсу для закладів вищої освіти та наукових установ, що проводять діяльність на прифронтових/прикордонних територій – проєкти ФД, ПД та НТР закладів вищої освіти та наукових установ Донецької (ЗВО переміщених після 2022 р.), Луганської (ЗВО переміщених після 2022 р.), Харківської, Запорізької, Херсонської, Сумської, Дніпропетровської, Миколаївської, Чернігівської та Одеської областей.

При цьому, такі заклади беруть участь у загальному конкурсному відборі на рівних умовах з іншими учасниками Конкурсу. У разі якщо проєкт не увійшов до загального рейтингового списку проєктів, рекомендованих до фінансування, він додатково розглядається в окремому рейтинговому списку, для фінансування якого передбачено окремий додатковий обсяг коштів;

3) за спеціальними тематичними напрямками Конкурсу проєкти НТР за переліком тематик, сформованим на підставі запитів центральних органів виконавчої влади та визначеним цим наказом (додаток 3 до Вимог).

У межах цього напрямку передбачається подання проєктів за переліком пріоритетних тематик на 2027 рік, сформованим на підставі пропозицій Міністерства оборони України, Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства культури України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України та інших. Враховуючи пріоритетність завдань, їх більшу технічну складність максимальний, плановий обсяг фінансування таких проєктів може бути збільшений на 50% від визначеного пунктом 6 Вимог.

Реалізація таких проєктів передбачає:

- формування окремого технічного завдання з вихідними характеристиками;
- погодження технічного завдання на стадії подання заявки;
- погодження плану виконання;
- погодження очікуваних результатів дослідження.

У межах конкурсу проєктів молодих вчених, проводиться конкурсний відбір проєктів прикладних наукових досліджень (ПД) та науково-технічних (експериментальних) розробок (НТР), керівниками яких є молоді вчені, які

працюють (навчаються) в ЗВО та НУ, що належать до сфери управління МОН, за загальними тематичними напрямками Конкурсу.

3. З метою реалізації ефективного механізму організації та проведення комплексних міжвідомчих наукових досліджень (розробок) у межах Конкурсу допускається формування міжвідомчих дослідницьких колективів із визначенням головної організації-виконавця з числа закладів вищої освіти, або наукових установ, що належать до сфери управління МОН, із залученням співвиконавців, зокрема установ Національної академії наук України.

4. Для підвищення зацікавленості реального сектору економіки у результатах виконання проєктів, додаткова перевага буде надаватись проєктам, які на етапі подання містять підтверджену інформацію про надання співфінансування і його обсягів з боку відповідних підприємств та організацій.

5. З метою підвищення ефективності використання наукової інфраструктури та оптимізації бюджетних витрат для експериментальних проєктів передбачається пріоритетна підтримка проєктів, що реалізуються на базі центрів колективного користування науковим обладнанням, створених на базі закладів вищої освіти та наукових установ МОН та зареєстрованих в URIS, із забезпеченням доступу до обладнання для учасників міжвідомчих проєктів та одночасною відсутністю додаткових витрат на створення матеріально-технічної бази.

6. З метою прискорення досягнення запланованих у проєктах результатів, на Конкурс подаються проєкти строк виконання яких не може перевищувати 24 місяців. Максимальна вартість проєкту дослідження на рік може становити: для теоретичних робіт – до 1200 тис. грн; для експериментальних робіт – до 1500 тис. грн (у т.ч. щонайменше 20 % на придбання матеріалів/реактивів/комплектуючих/обладнання (капітальних видатків), або послуг з ремонту/півірки/атестації обладнання, виготовлення оснастки, проведення вимірювань). Послуги з друку, перекладу, редагування, публікації текстів тощо не плануються. Обсяг адміністративних (накладних) витрат не повинен перевищувати 15% для теоретичних та 12 % для експериментальних робіт від загального обсягу проєкту. Розрахунки повинні бути деталізованими і обґрунтованими.

7. Проєкти для участі в Конкурсі подаються відповідно до таких форм:
проєкти ФД – відповідно до Форми (додаток 4 до Вимог);
проєкти ПД та НТР за загальними тематичними напрямками – відповідно до Форми (додаток 5 до Вимог);
проєкти НТР за спеціальними тематичними напрямками – відповідно до Форми (додаток 6 до Вимог);
проєкти молодих вчених – відповідно до Форми (додаток 7 до Вимог).

8. Проєкти для участі у Конкурсах подаються у Національну електронну науково-інформаційну систему (далі - Система), при цьому до проєктів обов'язково додаються:

супровідний лист з переліком проєктів досліджень, що пропонуються до виконання за рахунок коштів загального фонду державного бюджету з 2027 року;

документи, що підтверджують результати першого етапу Конкурсу: копію наказу про проведення першого етапу Конкурсу та витяг із протоколу засідання вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради закладу вищої освіти або наукової установи.

довідка з Державної прикордонної служби України (період з 01.06.2025 по 01.06.2026);

довідка бухгалтерської служби про кошти, залучені з інших джерел фінансування (спецфонд на науку) (за наявності);

гарантійні листи, про надання співфінансування проєктів від підприємств та організацій реального сектору економіки.

Для проєктів зазначених у підпункті 3 пункту 2 Вимог, обов'язково додається технічне завдання, план і очікувані результати дослідження (Додаток до Картки проєкту розробки).

Для проєктів зазначених у пункті 5 Вимог, які будуть реалізовуватись на базі центрів колективного користування науковим обладнанням, до Системи необхідно завантажити такі документи:

копія наказу МОН про створення центру колективного користування науковим обладнанням, утворених в установленому порядку;

регламенту доступу до наукового обладнання та користування ним;

положення про ЦККНО;

посилання на електронний сервіс здійснення дистанційного замовлення і проведення досліджень.

9. До участі у Конкурсі не допускаються проєкти, у яких:

зазначена тематика, зміст та/або результати не відповідають затвердженій Тематиці Конкурсу;

мета та завдання проєкту мають суто методичну спрямованість,;

відсутній або необґрунтований розрахунок вартості дослідження і розробки, або подано неповний пакет документів.

У разі виявлення таких невідповідностей МОН відхиляє проєкт на етапі попереднього розгляду за формальними ознаками без допуску до наукової та науково-технічної експертизи.

10. У Конкурсах не можуть брати участь ЗВО та НУ, які перебувають у стадії передачі із сфери управління МОН до інших сфер управління.

11. Керівниками проєктів, можуть бути дослідники, які працюють у закладах вищої освіти, наукових установах за основним місцем роботи та які за останні 12 місяців до дати подання проєкту на Конкурс щонайменше 6 місяців знаходились і працювали на території України.

Науковий або науково-педагогічний працівник може бути науковим керівником не більше одного проєкту та/або співвиконавцем ще не більше одного іншого проєкту, що фінансуються МОН за кошти державного бюджету в межах основного Конкурсу та Конкурсу проєктів молодих вчених включно з діючими проєктами, що будуть фінансуватись у 2027 році.

До складу виконавців проєкту можуть входити: наукові та науково-педагогічні працівники; докторанти, здобувачі вищої освіти (студенти і аспіранти); інші фахівці, залучені відповідно до специфіки проєкту.

Основний склад виконавців проєкту має налічувати не більше шести осіб разом з керівником проєкту. Для Конкурсу проєктів молодих вчених усі виконавці на дату подання проєкту повинні бути молодими вченими згідно з Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність»

Колектив виконавців переважно формується з працівників ЗВО та НУ за основним місцем роботи (навчання) – головного виконавця проєкту (далі – головна установа).

До складу виконавців можуть долучатися представники інших установ, зокрема наукових установ НАН України, частка яких у складі виконавців не повинна перевищувати 30% (2-х осіб), а їх сумарний науковий доробок не повинен перевищувати доробок авторів з головної установи.

До колективу виконавців проєкту не можуть бути включені громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, чи сателіта держави-агресора, у т.ч. Республіки Білорусь. Також не можуть бути включені до колективу виконавців проєкту особи, які після 24 лютого 2022 року співпрацювали (зокрема шляхом співавторства в публікаціях, які подані до друку після 24 лютого 2022 року), окрім випадків участі вчених у великих міжнародних проєктах (експерименти CERN, міжнародні клінічні дослідження тощо), що передбачають залучення значної кількості виконавців з різних країн. До складу авторського колективу проєкту (керівника та виконавців) не можуть бути включені особи, щодо яких протягом трьох років, що передують даті подання проєкту на Конкурс, в установленому порядку було встановлено факт порушення академічної доброчесності. Контроль за виконанням даної норми покладається на ЗВО та НУ.

12. Заявка, супровідні документи на отримання фінансування, звітна документація проєкту, зміст показників звітності по проєкту, а також експертні висновки не мають містити ознак порушень академічної доброчесності, визначених законодавством України та міжнародними рекомендаціями, а також внутрішніми нормативними документами закладу вищої освіти або наукової установи, яку представляє Учасник.

Зокрема Учасникам Конкурсів забороняється:

- фабрикація чи фальсифікація даних;
- запозичення матеріалів з чужих робіт без відповідного посилання;
- самоплагіат (без належного посилання на попередні роботи автора/авторів);
- подання чужих результатів під виглядом власних.

При підготовці проєкту застосування систем штучного інтелекту (далі – ШІ) як генератора контенту є порушенням академічної доброчесності, окрім випадків, якщо завдання проєкту передбачають такий вид застосування ШІ.

У разі застосування ШІ (окрім випадків генерації контенту) як допоміжного інструменту, документи мають містити інформацію про мету застосування ШІ, інструмент ШІ та дослівний запит (промпт), які дозволять

однозначно встановити відсутність порушень академічної доброчесності під час застосування ШІ.

13. Учасникам конкурсу, авторським колективам (керівнику та виконавцям) та експертам забороняється будь-яке використання (застосування) «хижацьких» практик у власній дослідницькій та/або публікаційній діяльності, а також співпраця з «фабриками наукових публікацій» (паперовими фабриками) – недоброчесними організаціями, які пропонують вченим послуги з написання (підготовки) дисертацій, монографій, наукових статей, тез доповідей, підручників тощо на замовлення, продаж співавторства в публікаціях, продаж членства в редакційних колегіях, штучне забезпечення цитувань публікацій, інших наукометричних показників, швидке оприлюднення рукопису та інші маніпуляції з процесом опублікування з метою отримання фінансової вигоди.

14. У разі виявлення підтвердженого порушення принципів академічної доброчесності, конкурсна заявка буде відхилена, а Учасник – може бути позбавлений права участі в Конкурсі (тимчасово або постійно) згідно з рішенням Науково-експертної ради Міністерства освіти і науки України.

Генеральний директор
директорату розвитку науки

Григорій МОЗОЛЕВИЧ